

Jeg kunde i den Henseende anføre mange Udtalelser, men jeg skal ikke fremdrage saadanne som fra Fenger og andre slige Folk, fordi det kunde være, de erede Herrer vilde mene, at der ikke kan tillegges disse Udtalelser nogen Betydning. Derimod skal jeg tillade mig at fremdrage en Udtalelse fra en Mand, som man ikke kan mistænke for at mangle folkeligt Sind og heller ikke for at være nogen overordentlig Passion for Kunst og Videnskab, skjøndt det er uberettiget, naar man har villet frakjende ham ophøjet Syn for Kunst og Videnskab. Det har jeg erkjendt for, at være uberettiget, men det er sandt, at han nærrede Aversion for, at Staten gav sig af med Kunst og Videnskab. Denne Mand er Tscherning. Da Spørgsmaalet var for om at skjenke Marmorkirken til en Industriudstillingsbygning, udtalte han sig meget stærkt for at gaa ind paa dette Forslag; han hørte til det Flertal i Udvalget, som levende kæmpede derfor, og han udtalte dengang følgende, som jeg skal tillade mig at oplæse af Rigsdagstidenden: „Et andet Tviolspørgsmaal, vi her maa opfatte os — ikke jeg, men mange erede Medlemmer — er, om de tro at kunne faae en Beslutning vedtagen om at nedrive Marmorkirken, der dog langt mere repræsenterer Kunsten i Danmark end alle de Smaahuller, vi nu i flere Aar have samlet sammen for 200,000 Rd. Det er blevet forklaret, at Ruinen, som den staar, skal hidrøre fra en af de bedste Arkitekter, vi nogenfinde have haft — jeg siger det ikke, men jeg har det fra de Autoriteter, vi altid have fulgt i den Art Sager, og efter hvilke vi nu opbygge Viborg Kirke for 200,000 Rd., kort sagt dem, der staae i Spidsen for Danmarks Anseelse som et nyt Grækenland, — og at den er den største arkitektoniske Skjønhed, der findes i Kjøbenhavn. Da der blev forhandlet om at bortfælgge en vis Grund omkring den, gik man ud paa, at der skulde anvendes de fornøbne Midler for at bevare Ruinen i en passende Ruin-Skikkelse, og et andet Forslag, vi have haft for med Hensyn til dens Bevarelse, havde nær draget os ind i meget store Bekostninger. Det var nemlig bestemt, at der skulde Lag over Bygningen, for at den iøvrigt, som den var, kunde bruges til Noget, hvortil vi trænge haardt, nemlig et Begravelseskapel for hele Byen. Bekostningerne hertil bleve anslaaede til 30,000 Rd., og Enhver begriber den umaadelige Glæde, hvoraf vi bleve betagne, da vi fik dette at vide; men da vi saae os nærmere for, vilde Laget komme til at koste omtrent 150,000 Rd., og vi slap da Ideen. Vi fik imidlertid derved den Erkjendelse, at Ruinen, naar den ikke bliver tagen bort eller overladt til en eller anden Benyttelse, saaledes at vi blive fri for den, vil hvile paa os som en Trusel af meget stor Værdi.“ De ville altsaa se, at man den Gang ikke havde saadanne store Tanker om denne Ruin, at den havde en Værdi af ca. 700,000 Kr., som man

nu siger, at den har. Man, og navnlig de Folk, som saae mest paa den pekuniære Side af Sagen, vare umaadelig glade, naar de kunde slippe den med en saadan Udgift som 30,000 Rd. uden at faae Noget for den. Naar nu iøvrigt det erede Medlem, som talte før mig (Hørup), vil gjøre gjældende, at denne Opfattelse fra Regjeringens Side skulde være underkjendt ved et Botum af Thinget her, nemlig ved den Beslutning, der blev tagen i 1862, da Lehmann forelagde et Forslag om at anvende et Beløb af 13,000 Rd. til at firkke Ruinen mod yderligere Nedfalden, for at den derefter kunde staa hen, og det kunde blive forbeholdt en senere Tid at afgjøre, hvorvidt man vilde gjøre Noget ud af den, idet dette Forslag blev forkastet, kan det være meget rigtigt, hvad det erede Medlem sagde, at Finantsudvalgets Flertal ansaa det for u vigtigt at fuldføre Bygningen, og at dette var den væsentlige Grund til, at man den Gang forkastede Forslaget. Det var ogsaa den samme Tankegang, der laa til Grund for Tschernings Udtalelser, det vil sige, naar det skulde ske for Statens Penge; dertil havde man ikke Lyst. Man vilde ikke have, at der skulde anvendes det meget betydelige Beløb af 263,000 Rd. af Statens Penge paa at fuldføre denne Kirke; men det, som derimod nu er mødt, havde man ikke for Die, nemlig det Tilfælde, at en Mand kom og sagde: Jeg vil gjøre det; jeg vil fuldføre det (Satter). (Vojfen: Ja, for Betaling!) Det er maaske meget latterligt at den Mand fra det Synspunkt, hvorpaa det erede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Vojfen) staar, men Manden er imidlertid kommen med Tilbudet, og han lader til at ville opfylde det. Noget Saadant kan fra et vist Standpunkt synes ridicult; jeg finder det ingenlunde latterligt. Det er altsaa overmaade langtfra, at man skulde have underkjendt den Betragtning, at det var det Onskeligste, om man kunde faae Noget ud af denne Bygning, om man kunde faae den bevaret og benyttet paa en Maade, som stod i Samklang med dens oprindelige Bestemmelse og med dens arkitektoniske Natur, men man frygtede for, at det skulde drage Staten ind i altfor store Udgifter, naar Staten vilde indlade sig derpaa. Jeg siger altsaa, at enhver Regjering her i Landet har hævdet det Standpunkt, at den ikke vilde gaa ind paa at nedrive Marmorkirken, og jeg siger, at dette er blevet understøttet fra mange Sider her i Rigsdagen og ikke er underkjendt ved noget Botum her i Thinget. Imidlertid skylder jeg dog Sandheden at sige, at der har været en Minister, som har været meget villig til at nedrive Kirken; det var Minister Bang. Han havde et Dieblisk den Tanke mulig at rive den ned og udbad sig Overflag i saa Henseende, men da han hørte, at Nedrivningen vilde koste 49,931 Rd. 12 Sk., opgav han Tanken og stillede Sagen i Bero; men det er ogsaa den Gnefte, jeg veed, der ha